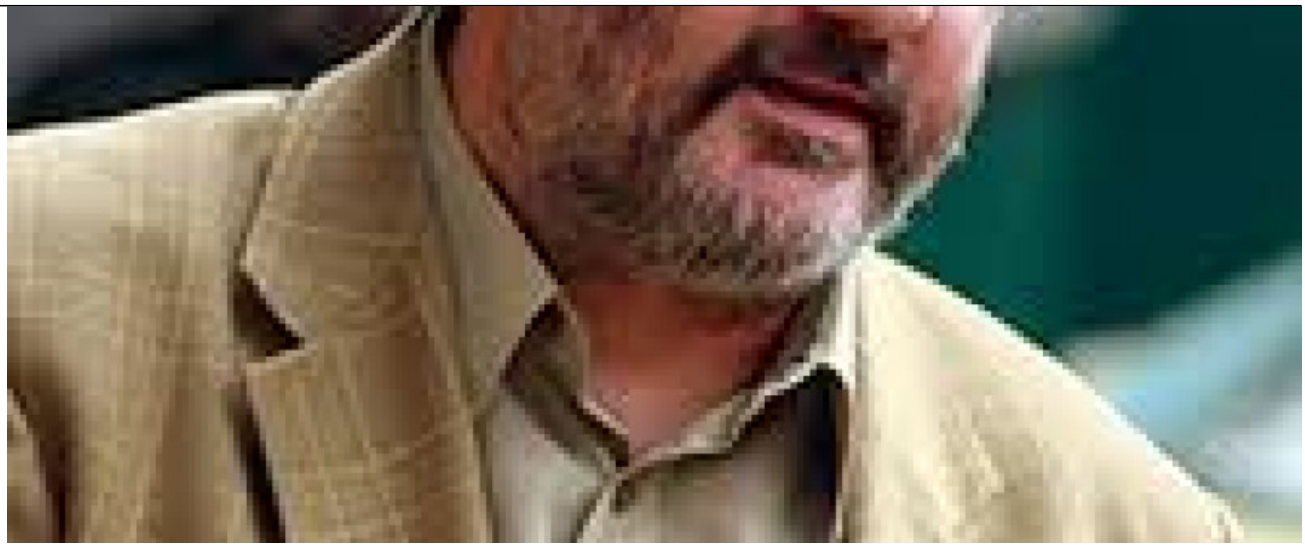

Fricz Tamás: Illiberális helyett inkább: közösségelv? és nemzeti demokrácia

2014 augusztus 18. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Orbán Viktor tusnádfürd?i beszédének egészéb?l fehéren-feketén kiderül, hogy ? nem a liberalizmus vagy szép magyar szóval szabadelv?ség klasszikus, emberi jogi és szabadságalapú értékeit?l kívánja „megtisztítani” a demokráciát, {...}

{...} hanem a modern kori, a piac és az egyéni érdek mindenhatóságát hirdet? liberalizmust látja zsákutcának – joggal.

Ám hiába: a világ nyugati táján – tisztelet a kivételnek – ezt magyarázzák bele a beszédébe, beleértve ebbe szinte az összes nagy hatású amerikai és nyugat-európai lapot, de sajnos ehhez csatlakoztak a román és szlovák (ezen persze nem csodálkozunk) kommentárok mellett egyes lengyel lapok cikkei is. Felesleges sorolni a lapok és a szerz?k nevét, mert túl sok van bel?lük – legutóbb jómagam a The New York Times hihetetlenül támadó szerkeszt?ségi írására tértem ki –, de azt szinte borítékolni lehetett, hogy megszólal az Orbán-gy?löl? Charles Gati politológus is Amerikából s tovább folytatja az Orbán-kormány elleni lázítását.

Gatinak ismét rengeteg „jó ötlete” van azt illet?en, hogy a kétharmados parlamenti többséggel rendelkez? kormányt hogyan lehetne er?szakosan, kívülr?l, antidemokratikus eszközökkel megdönteni. Bravó, Gati úr! Az Ön teljesítménye nem akármi: edzett amerikai politológusként jut el antidemokratikus ötletekhez és javaslatokhoz.

Ám térjünk a lényegre: hibázott-e Orbán Viktor akkor, amikor – kétségtelenül bátran – illiberális demokráciáról beszélt mint követend? célról?

Ismétlem még egyszer: a tusnádfürd?i beszéd teljes szövegösszefüggése alapján nem. Nem, mert nem a szabadságjogok, az egyéni és állampolgári jogok, a jogállamiság ellen érvelt, nem a liberalizmus klasszikus alapelvei ellen érvelt ezzel. S?t! A szövegében egyértelm?en hangsúlyozta ezeknek az értékeknek a nagyszer?ségét és örökérvény?ségét. Éppen ezért torzítják el rengetegen Orbán mondandóját, mert tudatosan nem akarják észrevenni a beszédben ezeket a mondatokat – Charles Gatitól kezdve egészen a Smeben Orbán ellen cikket író Peter Morvayig.

Orbán ezzel szemben a jelenkori, 21. századi neoliberalizmussal vitatkozik, s állítja – megalapozottan –, hogy a modern kori liberalizmus már jó ideje nem képes választ adni arra, hogy hogyan lehet egy nemzetközösséget m?köd?képessé, hatékonnyá és sikeressé tenni. Orbán tehát elismeri, hogy a liberalizmus az egyéni érdekek és egyéni jogok tekintetében nagy „m?vet" tett le a történelem asztalára, viszont azt állítja, hogy ma már nincs jó és hiteles mondanivalója a közösség – a nemzet – vonatkozásában, ezért válik torzzá és egyoldalúvá.

A neoliberalizmus a 2008-ban elkezd?dött és a mai napig tartó átfogó pénzügyi és gazdasági válság id?szakában is fenntartotta azt az álláspontját, hogy a magánérdekeket követ? globális piac a megoldás a gazdasági és társadalmi krízisekre, miközben már világossá vált, hogy a piac önmagában nem teremt közjót, ellenkez?leg, országonként és a világ egészében a társadalmak súlyos kettészakadását idézi el? egy nagyon sz?k, dúsgazdag elitrétegre és elszegényed? tömegekre.

Ezen túl, a neoliberalizmus azt vallja, hogy az állam tartsa távol magát a gazdaságtól, illetve ne szóljon bele abba, hogy az egyének hogyan és milyen módon éljenek. Mondja ezt annak ellenére, hogy a keresztény hitét elveszt? nyugati világban értékzavar, morális szétesettség, totális individualizáció és a kultúra lezüllése tapasztalható.

Vagyis a 21. századi neoliberalizmus az egyéni jóban s nem az állam által képviselt közjóban, illetve a nemzetre épül? közösségelvben látja a megoldást.

Ezért híve a globális uralkodásnak, mely lenyomja a nemzeteket és a közösségeket.

Egy baj van csak: az emberi lét egyszerre alapul egyéni szabadságon s közösségi együttm?ködésen. A kett? között egyensúlynak kell lennie, s a neoliberalizmus ennek ellentmond.

Orbán err?l a neoliberalizmusról beszélt kritikusan Tusványoson, amikor felsorolta, hogy a liberalizmus nem védte meg Magyarországon a nemzeti vagyont, nem hozott létre nemzetközösséget, eladósította az embereket stb. Vagyis: a neoliberalizmus a közösségelv (nemzetelv) minimumát sem teljesítette.

Orbánnak tehát tartalmilag igaza volt és van.

Ám tény: a külföldi visszhangokat, a beszéd hatásait mégiscsak figyelembe kell venni, hiszen mi is egy világközösség részesei vagyunk s nem egy autark közösség tagjai. Azért kell figyelembe venni a nemzetközi közvélemény reakcióját, mert annak következményei vannak, cselekvéseket indítanak el, amelyek számunkra nem feltétlenül kedvez?ek.

Valamint azt is figyelembe kell venni, hogy az „illiberális" jelz?nek 1997 óta létezik egy értelmezése a nyugati közéletben és politológiában, ami az illiberálist az autokráciával, nem vagy féldemokratikus megoldásokkal azonosítja. Egy nyugaton rögzült fogalmat nem könny? kirángatni az elfogadott értelméb?l, nem lehet mindig külön elmagyarázni, hogy mi ezt hogyan is értjük – ez sajnos nem igazán megy.

Éppen ezért javaslom: az új állam- és társadalmi modell keresése során ne a negatív, tagadó – és félreérthet? – „illiberális" jelz?re kerüljön a hangsúly, hanem a kreatív, újító mondandóra.

Ez pedig szerintem a következ?: neoliberális demokrácia helyett közösségelv?, nemzeti demokráciát képzelünk el a 21. században.

Fricz Tamás - mno.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló